

Tórshavn, tann 1. juli 2025
J.Nr.: LUM-16- 25/05230-16
(at tilskila í svari)
Tykkara J.nr.

Álit

um at Fíggjarmálaráðið lýsti broyting av linkingarhátti sambært norðurlendsku tvískattaavtaluni við kunngerð heldur enn við lóg

1. Niðurstøða umboðsmansins

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá einum áhugafelag sum í høvuðsheitum snúði seg um, at landsstýriskvinnan í fíggjarmálum hevði lýst broyting av linkingarhátti sambært norðurlendsku tvískattaavtaluni við kunngerð, heldur enn lóg. Klagarin metti, at slík broyting bert kundi fáa virknað yvirfyri borgarum í Føroyum, um broytingin varð lýst við lóg. Umboðsmaðurin viðmerkti, at móguleikin fyri at broyta linkingarháttin í tvískattasáttmálanum var samtyktur við løgtingslógargildi, at fráboðanin um broytta linkingarháttin eftir hansara meting var framd við neyðugum mandati og samsvarandi lógarfyriskrivaðu mannagongdini. Víst var á, at tá fráboðanin um broyting í linkingarhátti varð gjøgnumförd sum lógarfyriskrivað, fekk broytingin í tvískattasáttmálanum lógargildi. Broyttu ásetingarnar kundu, sambært lógartekstinum fyri broytingina, hareftir verða nýttar við atlit at skatti fyri eftirfylgjandi ár. Umboðsmaðurin helt, at kunngerð nr. 95 frá 4. september 2024 var at meta sum ein kunning um, at linkingarhátturin fór at verða broyttur, og nær broytingin fekk virknað. Av hesum ávum helt umboðsmaðurin, at kunngerðin ikki innihelt viðurskifti, sum kravdu nýggja lógarviðgerð. Umboðsmaðurin avgjórði tí ikki at gera meira við klagumálið.

2. Klagan

Við skrivni, dagfest 19. februar 2025, sendi A, advokatur, vegna Áhugafelagið Antares, Løgtingsins umboðsmanni soljóðandi klagu:

“Áheitan um at viðgera heimildarspurningar í sambandi við kunngerð um linkingarhátt

Við kunngerð nr. 95 frá 4. septembur 2024 hevur landsstýriskvinnan í fíggjarmálum avgjørt at strika § 25, stk. 2, litra c, í skjali 1 til tvískattasáttmálan millum tey norðurlendsku londini. Kunngerðin er komin í gildi og hevur virknað fyri inntøkuár, sum byrja 1. januar 2025 ella seinni.

Áhugafelagið Antares hevur heitt á meg um at senda eina formella klagu til Løgtingsins umboðsmann (LUM), við tí fyri eyga, at fáa LUM at viðgera spurningin, um landsstýriskvinnan í fíggjarmálum hevur heimild til at broyta linkingarháttin við kunngerð, ella um tað heldur er neyðugt við lógarbroyting.

Um málið

Tann 24. juni 2024 legði Fíggjarmálaráðið (FMR) uppskot til kunngerð um broyttan linkingarhátt út til almenna hoyring á heimasíðu síni.

Uppskotið, sum varð lagt út á heimasíðuna hjá FMR beint áðrenn summarfrítíðina, er í sjálvum sær sera lítið í vavi og lesarin fær ikki eina greiða fatan av endamálinum við broytingini, avleiðingum fyri borgarar í Føroyum o.s.fr. Talan er um eitt kunngerðaruppskot við ongum ella sera lítlum frágreiðandi teksti.

Grundarlagið fyri klaguni er,

1. Manglandi lógarheimild til broyting av skattaviðurskiftum við kunngerð. Kunngerðin hevur við sær broytingar í skattaviðurskiftum hjá borgarum í Føroyum. Ein slík broyting hevur so mikið stórar avleiðingar, at hon eigur at verða viðgjørd í Føroya Løgtingi, áðrenn hon verður sett í gildi. Ein kunngerð kann ikki áseta grundleggjandi skattabroytingar uttan greiða heimild í lóg. Mett verður, at heimildin ikki er til staðar, og um hon er til staðar, so er talan um eina so mikið ógreiða heimild, sum eigur at tulkast trongt.

Hvussu kann vanligi borgarin, sum verður raktur av kunngerðarbroytingini, meta um avleiðingarnar av broytingini við tekstinum, sum stóð í kunngerðaruppskotinum? Hetta er vánaligt lóggávusmið, og væntast kann ikki at borgarar, sum verða raktir av kunngerðarbroytingini, eru førir fyri at meta um avleiðingarnar av broytingini.

2. Løggildisgrundreglan/legalitetsprinsippið er sett til síðis. Tað er grundleggjandi fyri eitt rættarsamfelag, at skattir og avgjöld ikki kunnu áleggjast broytast ella avtakast, uttan við løgtingslóg ella við greiðari heimild í løgtingslóg. Í innganginum til kunngerðina stendur, at heimildin hjá landsstýriskvinnuni er í §1, nr. 2, protokol punkt X, stk. 2, í løgtingslóg nr. 196 frá 21. desember 2018 um at seta í gildi ásetingar í tvískattasáttmála millum tey norðurlendsku londini. Heimildin er soljóðandi:

“Ásetingin í grein í 25, stykki 2.c) kann eftir umbøn frá Føroyum verða strikað. (mín undirstriking) Umbøn um tílíka broyting verður at boða frá stjórnarlaga við boðsending til eitt og hvørt av hinum sáttmálabundnu ríkjum. Broytingin kemur í gildi tríatianda dagin eftir tann dag, tá ið øll sáttmálabundnu ríkin hava fingið tílík boð, og ásetingarnar í broytingini verða nýttar við atliti at skatti fyri skattaár, sum byrja 1. januar í tí skattaári, sum byrjar næst eftir tað ár, tá broytingin kemur í gildi ella seinni.”

Í Føroyum er tvískattasáttmálin millum tey norðurlendsku londini settur í gildi við løgtingslóg, tvs. at eingin ivi er um, at løgtingslógin og harvið tvískattasáttmálin beinleiðis er galdandi fyri borgarar í Føroyum. Løgtingið hevur samtykt, at soleiðis skulu viðurskiftini hjá borgarum í Føroyum vera.

Tá ið ein løgtingslóg skal broytast, so verður hetta gjørt við nýggjari løgtingslóg. Eitt landsstýrisfólk hevur ikki heimild at seta úr gildi ásetingar í løgtingslóg, uttan so at Løgtingið hevur givið landsstýrisfólkinum heimild hesum viðvíkjandi og heimildin skal tá vera heilt greið.

Orðingin “Ásetingin í grein 25, stykki 2, c) kann eftir umbøn frá Føroyum verða strikað” heimilar ikki landsstýrinum at strika ásetingina, men fortelur, at Føroyar einsæris móttvegis hinum londunum kunnu strika grein 25, stk. 2, litra c, í sáttmálanum. Til hetta krevst tó enn ein løgtingsviðgerð, sum heimilar broytingini.

Spurningurin um heimildina hjá landsstýriskvinnuni hevur verið frammi í løgtinginum í sambandi við ein § 52 spurning, sum lögmaður hevur svarað. Spurningur og svar kann lesast her. Í svarinum kemur fram, at lögmaður metur, at spurningurin um broyttan linkingarhátt hevur fingið “drúgva viðgerð í Løgtinginum” og vísir m.a. til, at tað stendur í lógaruppskotinum, tá ið tvískattasáttmálin varð settur í gildi, undir almennu viðmerkingum, at “uppskotið heimilar, at landsstýrismaðurin broytir linkingarhátt frá eksemptión til credit”. Trupulleikin við hesum er, at heimildin finst ikki í lógartekstinum. Tað er, mær vitandi, ikki møguligt at lóggeva í almennu viðmerkingunum til eina lóg. Eg havi í øllum førum ongantíð áður sæð eina kunngerðarheimild við heimild í almennu viðmerkingunum til lógina, men ikki til lógartekstin sjálvan. Um ásetingin ístaðin hevði verið, at “landsstýrismaðurin kann við kunngerð strika grein 25, stk. 2c)”, so hevði støðan verið ein onnur.

Samanumtikið verður heitt á LUM um at meta um hvørt landsstýriskvinnan í fíggingarmálum hevur heimild at broyta linkingarhátt við kunngerð. Í hesum sambandi verður LUM biðin um 1) at taka støðu til, um heimildin, sum kunngerðin vísir til, er nøktandi heimild til at broyta skattaviðurskifti hjá borgarum í landinum, 2) at taka støðu til, um ein slík broyting átti at verið viðgjörd í Løgtinginum sum ein lógarbroyting heldur enn við kunngerð og 3) at kanna um landsstýrið hevur sett til síðis løggildisgrundregluna.”

Umboðsmaðurin hevur eisini móttikið klagu frá øðrum persóni um tey viðurskifti, sum hendan klagan snýr seg um. Við tað at pástandurin er tann sami sum í hesum klagumáli, havi eg valt ikki at gera serskilt álit um tað málið og havi boðað klagaranum frá, at málið verður fevnt av viðgerðini og niðurstøðuni í hesum málinum.

3. Viðmerkingar frá myndugleika og klagara

Tann 24. februar 2025 varð klagan send Fíggingarmálaráðnum til ummælis. Samstundis varð ráðið biðið um at lata umboðsmanninum øll skjøl í málinum.

Tann 17. mars 2025 sendi Fíggjarmálaráðið umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“...

Frágreiðing um viðgerðina

Norðurlendski tvískattasáttmálin varð seinast broyttur við løgtingslóg nr. 196 frá 21. desember 2018. Dagføringarnar av sáttmálanum snúðu seg m.a. um linking sambært grein 25, stk. 2 í sáttmálanum, sbr. § 1, nr. 2 í løgtingslógini, sum snýr seg um skjal 2: Protokol um broyting av sáttmála millum tey norðurlendsku londini at sleppa undan tvískatting, hvat viðvíkur inntøku- og ognarskattum frá 21. september 1996, sum broytt við protokol millum Danmark og Føroyar frá 23. oktober 2014.

Í nevndu protokol, punkt X til grein 25 stendur í stykki 2:

Ásetingin í grein í 25, stykki 2.c) kann eftir umbøn frá Føroyum verða strikað.

Umbøn um tílíka broyting verður at boða frá stjórnarlíga við boðsending til eitt og hvørt av hinum sáttmálabundnu ríkjum. Broytingin kemur í gildi tríatianda dagin eftir tann dag, tá ið øll sáttmálabundnu ríkin hava fingið tílík boð, og ásetingarnar í broytingini verða nýttar við atlit at skatti fyri skattaár, sum byrja 1. januar í tí skattaári, sum byrjar næst eftir tað ár, tá broytingin kemur í gildi ella seinni.

Sambært § 52 og § 54, stk.1 í stýrisskipanarlógini, sbr. fráboðan nr. 164 frá 22. desember 2022 um býti av málsøkjum landsstýrisins millum landsstýriskvinnurnar og landsstýrismennirnar, sum seinast broytt við fráboðan nr. 25 frá 10. mars 2025, kapittul 5, § 20, nr. 32, litra c) hevur landsstýriskvinnan í fíggjarmálum fyrisitingarheimildirnar, hvat viðvíkur millumtjóða samráðingum og avtalum um skattaviðurskipti. Á sama hátt hevur danska stjórnin eftir grundlógarinnar § 19, stk. 1, heimildirnar at gera millumtjóða sáttmálar Danmarkar vegna.

Avmarkingar eru fyri landsstýrið í § 52, stk. 2 á sama hátt sum fyri dansku stjórnina eftir grundlógarinnar § 19, stk. 1, nevniliga soleiðis, at landsstýrið ikki hevur heimild at gera millumtjóða avtalur, sum krevja løgtingsins medvirkan fyri at verða útintar, ella avtalur, sum hava størri týðning.

Protokol um broyting av sáttmála millum tey norðurlendsku londini at sleppa undan tvískatting, hvat viðvíkur inntøku- og ognarskattum frá 21. september 1996 er ein slík broyting, sum krevur løgtingsins medvirkan fyri at verða útintt, og varð dagfærð sáttmálin tí lagdur fyri tingið, áðrenn farið varð undir tilgongdina at broyta linkingarhátt.

Tilgongdin at broyta linkingarhátt

Tann 5. november 2024 fingur sáttmálapartarnir boð í brævi umvegis ávikavist sendistovurnar í Keypmannahavn og í Reykjavík, og 12. november 2024 høvdu allir sáttmálapartarnir váttað fyri móttøku av brævinum.

19. november 2024 spurdi Finnland, sum er depositarur, um Føroyar kundu váttá, at allir sáttmálapartarnir høvdu fingið boðini um broytingina. Tað kundu Føroyar. Síðan varð heitt á Finnland um at fráboða øllum sáttmálapørtunum í felag, at broytingin kemur í gildi 12. desember 2024, og fær virknað frá 1. januar 2025.

Fígghjarmálaráðið boðaði við kunngerð nr. 95 frá 4. september 2024 frá, at linkingarhátturin fór at verða broyttur við virknaði frá 1. januar 2025.

Áðrenn kunngerðin varð lýst, hevði uppskot til kunngerð um broyttan linkingarhátt verið til hoyringar hjá TAKS, Vinnuhúsinum, Áhugafelagnum Antares, PAM Offshore og Faroe Offshore í 4 vikur.

Sama tíðarskeið var uppskotið til almenna hoyring á hoyringsportalinum hjá Føroya landsstýri.

Um viðgerðina av málinum annars skal Fígghjarmálaráðið vísa til svar uppá skrivligan fyrispurning nr. 067/2024 eftir tingskipanini § 52 a til Aksel V. Johannesen, løgmann, har m.a. spurningurin um § 41 í stýrisskipanarlógini og heimild varð svaraður. Svarið er viðfest.

<https://www.logting.fo/mal/mal/?id=11046>

Síðst í klaguni verður umboðsmaðurin biðin um

1. At taka støðu til, um heimildin, sum kunngerðin vísir til, er nøktandi heimild til at broyta skattaviðurskipti hjá borgarum í landinum,
2. at taka støðu til, um ein slík broyting átti at verið viðgjørd í Løgtinginum sum ein lógarbroyting heldur enn við kunngerð og
3. at kanna um landsstýrið hevur sett til síðis løgildisgrundregluna.

Yvirskipað kann Fígghjarmálaráðið lýsa málsgondina soleiðis:

Norðurlendski tvískattasáttmálin varð seinast lýstur við løgtingslóg nr. 196 frá 21. desember 2018. Ásetingarnar í løgtingslógini komu í gildi 28. november 2019, sbr. kunngerð nr. 138 frá 26. november 2019.

Áðrenn sáttmálin varð broyttur høvdu samráðingar verið á embætismannastigi um eina broytingarprotokol.

Protokollin varð stavgreidd á Norðurlenska skattaembætisfundinum í Skálavík tann 22. august 2017, og bleiv undirskrivað í Helsinki tann 29. august 2018.

Eftir hetta bleiv eitt lógaruppskot fyrireikað og lagt fyri Føroya løgting, sum tann 19. desember 2018 samtykti broytta sáttmálan, sbr. løgtingslóg nr. 196 frá 21. desember 2018

Við heimild í § 2, stk. 1 í løgtingslógini blivu ásetingarnar í løgtingslógini settar í gildi 28. november 2019, sbr. kunngerð nr. 138 frá 26. november 2019.

Í § 1, nr. 2, skjal 2, er protokolpunkt X til grein 25, stykki 2 soljóðandi:

“Ásetingin í grein í 25, stykki 2.c) kann eftir umbøn frá Føroyum verða strikað.

Umbøn um tílíka broyting verður at boða frá stjórnarlaga við boðsending til eitt og hvørt av hinum sáttmálabundnu ríkjum. Broytingin kemur í gildi tríatianda dagin eftir tann dag, tá ið øll sáttmálabundnu ríkin hava fingið tílík boð, og ásetingarnar í broytingini verða nýttar við atlit at skatti fyri skattaár, sum byrja 1. januar í tí skattaári, sum byrjar næst eftir tað ár, tá broytingin kemur í gildi ella seinni.”

Av tí at løgtingið frammanundan hevði tikið undir við broytta tvískattasáttmálanum kundi broytingin í grein 25, stykki 2 fremjast fyrisitingarlaga.

Sum áður nevnt boðaði Fíggjarmálaráðið við kunngerð nr. 95 frá 4. september 2024 frá, at linkingarhátturin fór at verða broyttur við virknaði frá 1. januar 2025. “

Við skrivi, dagfest 18. mars 2025, vórðu viðmerkingarnar hjá Fíggjarmálaráðnum sendar klagaranum til kunningar og møguligar viðmerkingar.

Tann 8. apríl 2025 sendi klagarin umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Viðmerkingar til ummæli frá Fíggjarmálaráðnum tann 17. mars 2025

Viðmerkingarnar hjá Fíggjarmálaráðnum broyta ikki áskoðanina hjá Áhugafelagnum Antares um málið. Broytingin í linkingini er av slíkum slag, at hon krevur eina løgtingssamtykt. Niðanfyri skal eg koma við ískoytisfrágreiðing hesum viðvíkjandi.

Ískoytisfrágreiðing

Tað burdi verið óneyðugt at nevnt, at vit hava eitt trýbýtt vald í Føroyum. 1) Lóggávuvaldið, er hjá Løgtinginum og løgmanni í felag (yvirtikin mál), 2) Útinnandi valdið er landsstýrinum, 3) Dómsvaldið er hjá dómstólunum. Hóast lóggávuvaldið er hjá Løgtinginum og løgmanni í felag, so kann landsstýrið í nærri ásettan mun við løgtingslóg fáa heimild til við kunngerð at áseta rættarreglur av almennum slagi, sambært Stýrisskipanarlógini § 34, stk. 1, 1. pkt.

“Løgtingslóg um stýrisskipan Føroya

§ 1. Í yvirtiknum málum er lóggávuvaldið hjá løgtinginum og løgmanni í felag. Útinnandi valdið er hjá landsstýrinum. Dómsvaldið er hjá dómstólunum.

[...]

§ 34. § 1 í hesi løgtingslóg er ikki til hindurs fyri, at landsstýrið ella stovnur undir landsstýrinum í nærri ásettan mun, við løgtingslóg fær heimild til við kunngerð at áseta rættarreglur av almennum slagi. Ein tílík heimild kann ikki verða treytað av, at reglurnar, sum ásettar verða, skulu hava góðkenning frá umboðum løgtingsins.”

Kunngerðir hava somu rættarstöðu móttvegis borgaranum sum løgtingslógir. Fyri at landsstýrismaðurin skal kunna áseta nærri reglur í kunngerð krevst, at heimild er fyri kunngerðini í løgtingslóg. Hetta merkir, at allar ásetingarnar í eini kunngerð skulu kunna rúmast í heimildini í løgtingslógini.

Innihaldið í eini kunngerð er eisini avmarkað í mun til hvat kann ásetast í eini løgtingslóg. Ein kunngerð kann einans nágreinað tað, sum longu er ásett í løgtingslógini. Ásetingar um grundleggjandi reglur fyri borgaran, vinnulív o.o. skulu standa í løgtingslógini.

Í rundskrivi um lógarsmið, sum landsstýrið er bundið av at arbeiða eftir, verður markið fyri hvat ein kunngerð kann innihalda og nær ein landsstýrismaður hevur heimild at áseta nærri reglur í kunngerð, sí, Rundskriv um Lógarsmið frá 2019, s. 48ff. Her stendur millum annað, at «Fyri at landsstýrismaður...skal kunna áseta nærri rættarreglur av almennum slagi, skal landsstýrismaðurin ... hava heimild í løgtingslóg. Innihaldið í kunngerðini kann ikki fara út um innihaldið í sjálvari heimildini ella út um innihaldið í løgtingslógini, har heimildin er ásett». Við kunngerð nr. 95 frá 4. septembur 2024 strikar landsstýriskvinnan § 25, stk. 2, litra c í skjali 1 til tvískattasáttmálan millum tey norðurlendsku londini. Tvískattasáttmálin er settur í gildi í Føroyum sum ein løgtingslóg, og tískil krevst ítøkiligt heimildargrundarlag hjá landsstýriskvinnuni fyri reglunum í kunngerðini.

At tað í heimildarásetingini, stendur, at grein 25, stk. 2, litra c, eftir umbøn frá Føroyum kann verða strikað, og at “umbøn um tílíka broyting verður at boða frá stjórnarliga við boðsending til eitt og hvørt av hinum sáttmálabundnu ríkjum”, gevur ikki landsstýriskvinnuni heimild til við kunngerð at avgera at grein 25, stk. 2, litra c, skal strikast. Hendan heimildin fortelur hinum sáttmálabundnu ríkjum, at Føroyar einsæris móttvegis hinum sáttmálabundnu ríkjum kunnu strika ásetingina og at fráboðan um tílíka broyting fer fram umvegis “stjórnina”.

Sáttmálin er í Føroyum settur í gildi við løgtingslóg og hevur tískil virknað sum ein løgtingslóg. Heimildin hjá landsstýriskvinnuni at áseta reglur í kunngerð skulu vera heilt greiðar og landsstýrisfólkið skal ikki fara útum tað, sum er ásett í løgtingslógini. Í fyrsta lagi er eingin heimild fyri kunngerðini í lógartekstinum, og í øðrum lagi er talan um so mikið víðfevnandi reglum í kunngerð, at krevjast má eina heilt greiða lógarheimild. Lógarheimildin finst ikki.

Um Stýrisskipanarlógina § 41

Fígghjarmálaráðið vísir í ummæli sínum til svarið frá lögmanni uppá § 52a spurning, har m.a. verður komið inn á Stýrisskipanarlógina § 41. Til hetta skal í fyrsta lagi viðmerkjast, at hvørt landsstýriskvinnan hevur heimild at áseta nærri reglur í kunngerð er ein spurningur og um landsstýriskvinnan við at linka skattin brýtur Stýrisskipanarlógina § 41, er ein annar spurningur. Hesir spurningar kunnu viðgerast hvør sær.

Til Stýrisskipanarlógina § 41 skal viðmerkjast í fyrsta lagi, at Løgmaður svarar, «at tvískattasáttmálar snúgvá seg ikki um at áleggja skatt, men um at linka skatt». Stýrisskipanarlógin § 41 ásetur, at “Eingin beinleiðis ella óbeinleiðis skattur má verða

álagdur, broyttur ella avtíkin uttan við løgtingslóg”. Hvat er so at “linka” skatt? Er tað ikki at broyta skatt? Og tá ið tvískattasáttmálin er samtyktur við løgtingslóg og tískil eisini hevur virknað sum ein løgtingslóg, er tá talan ikki um at broyta skatt hjá teimum borgarum, sum broytingin viðvíkur. Er tað tá ikki Løgtingið, sum hevur málsræði og er landsstýriskvinnan ikki farin útum sína heimild? Antin við at bróta Stýrisskipanarlógina § 41 ella sum brot á Stýrisskipanarlógini § 34? “

Við skrivi, dagfest 10. apríl, vórðu viðmerkingarnar hjá klagaranum sendar Fíggjarmálaráðnum til kunningar og møguligar viðmerkingar.

Tann 15. mai 2025 sendi Fíggjarmálaráðið umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Viðvíkjandi klagu frá Faroe Law umboðandi Áhugafelagið Antares

...

Hóast Fíggjarmálaráðið ikki hevur aðrar viðmerkingar til klaguna og viðmerkingarskrivið frá Áhugafelagnum Antares v/A, advokati, kann stjórnarráðið tó leggja aftrat, at Fíggjarmálaráðið, eftir at samgongan hevði tikið málið til umhugsanar av nýggjum, legði uppskot fyri løgtingið um eina skiftisreglu fyri tey, sum í 2024 høvdu inntøku, sum var fevnd av § 25 b, stk. 1 í skattalógini og sum vórðu linkað eftir grein 25, stk. 2, litra c í norðurlandska tvískattasáttmálanum.

Endamálið við uppskotinum var at gera eina skiftisreglu, sum tók atlit til persónar, sum higartil høvdu verið skattaðir sera lagaliga, samanborðið við aðrar løntakarar í Føroyum, og sum tí høvdu merkt eina lutfalsliga stóra broyting í skattinum eftir stuttari tíð vegna broyttan linkingarhátt, um eingin broyting varð gjørd.

Mett varð, at skiftisreglan tók neyðug atlit til hesa støðu, og gjørdi skiftið frá eksemption til credit meira lagaligt.

Uppskotið varð samtykt tann 24. apríl 2025.

Víst verður til løgtingslóg nr. 75 frá 30. apríl 2025 um broyting í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt (Skattalógin).

Hóast tað er uttan týdning fyri materiellu heimildina í protokolpunkt X til grein 25, stykki 2 í norðurlandska tvískattasáttmálanum, sum løgtingið hevur tikið undir við við løgtingslóg nr. 196 frá 21. desember 2018 sbr. kunngerð nr. 138 frá 26. november 2019, sum loyvur landsstýrinum at broyta linkingarhátt, fyrisitingarlaga, fer Fíggjarmálaráðið loksins at vísa til LM-055/2024, sum klárt vísir, at tað framvegis er vilji løgtingsins, at lønarinntøkur fevndar av grein 15, stk. 1 og grein

21, stk. 7, litra a í norðurlenska tvískattasáttmálanum verða linkaðar eftir creditháttinum heldur enn eftir eksempionháttinum.

Tann 8. mai 2025 vórðu viðmerkingarnar hjá Fíggjarmálaráðið sendar klagaranum til kunningar og at møguligar viðmerkingar, skuldu verða umboðsmanninum í hendi innan 14. dagar.

Tá freistin var farin, og eingir viðmerkingar móttiknir, varð farið undir endaligu viðgerðina av klagumálinum.

4. Niðurstøða

Í klaguni varð samanumtikið heitt á meg at meta um, hvørt landsstýriskvinnan í fíggjarmálum hevði heimild at broyta linkingarhátt við kunngerð.

Í hesum sambandi varð eg biðin um:

- 1) at taka støðu til, um heimildin, sum kunngerðin vísir til, er nøktandi heimild til at broyta skattaviðurskifti hjá borgarum í landinum,
- 2) at taka støðu til, um ein slík broyting átti at verið viðgjørd í Løgtinginum sum ein lógarbroyting heldur enn við kunngerð og
- 3) at kanna um landsstýrið hevur sett til síðis løggildisgrundregluna.

Heimildin at skatta inntøkur, eisini inntøkur, ið eru vunnar uttanlands, er staðsett í § 25 í skattalógini (II nr. 86 frá 1. sept. 1983 um landsskatt og kommunuskatt við seinni broytingum), har innleiðandi lógarteksturur er soljóðandi:

§ 25. Fyri skattskylduga inntøku verður, við teimum avmarkanum og undantøkum, ið sett eru í hesari lóg, roknað alt tað, sum hin skattskyldugi í inntøkuárinum (sbr. 24. §) hevur lagt inn í peningi ella peningsvirði, hetta uttan mun til um inntøkan stavar úr Føroyum ella ikki t.d ...

§ 25 í skattalógini inniheldur sostatt eina sonevnda globalmeginreglu.

Flestu lond hava hesa globalmeginreglu í teirra skattalóggávu. Tá persónar búa í einum landi og arbeiða í øðrum landi, viðførir globalmeginreglan oftast, at tvey lond krevja skatt av somu inntøku. Í skattalógini § 154 er ásett, hvussu farast skal fram, tá skattur er goldin í øðrum landi av inntøku haðani, og eingin avtala/tvískattaavtala er gjørd landanna millum. Í tilílikum færum er meginreglan, at skattur goldin uttanlands kann verða drigin frá føroyska skattinum, tó ikki meira enn tann skattur, sum lutfalsliga fellur á útlendsku inntøkuna, sum eisini verður skattað í Føroyum. Hesin linkingarháttur verður nevndur maksimeraður kredittur.

Er avtala gjørd millum londini um at avtaka tvískatting, sum t.d. millum norðanlond, er tað tvískattasáttmálin, sum ásetur, í hvørjum førum, og hvussu londini veita frádrátt t.v.s. linka fyri skattin, sum er goldin í hinum sáttmálabundna landinum. Sostatt verður eingin skattur álagdur við eini tvískattaavtalu, men tvískattaavtalan viðger, hvussu ein møguleg tvískatting skal handfarast, t.d. hvussu ein linking skal gerast.

Galdandi tvískattasáttmáli millum tey norðurlendsku londini (frá 23. september 1996) er í Føroyum settur í gildi við lóg. Sáttmálin varð seinast dagførdur við løgtingslóg nr. 196 frá 21. desember 2018, sum hevði heitið:

“Løgtingslóg um at seta í gildi ásetingarnar í tvískattasáttmála millum tey norðurlendsku londini frá 23. september 1996 (dagføring av sáttmálanum við atliti at BEPS og linking)”

§ 1 í nevndu lóg var soljóðandi:

§1. Ásetingarnar í

- 1) skjali 1: Sáttmáli millum tey norðurlendsku londini at sleppa undan tvískatting, hvat viðvíkur inntøku- og ognarskattum frá 23. september 1996 við tilknýttum broytingar- og ískoytisprotokollum,
- 2) skjali 2: Protokol um broyting av sáttmála millum tey norðurlendsku londini at sleppa undan tvískatting, hvat viðvíkur inntøku- og ognarskattum frá 21. september 1996, sum broytt við protokol millum Danmark og Føroyar frá 23. oktober 2014,
- 3) skjali 3: Ískoytisavtala millum Danmark og Føroyar frá 10. august 2005, og
- 4) skjali 4: Protokol um broyting av sáttmála millum tey norðurlendsku londini at sleppa undan tvískatting, hvat viðvíkur inntøku- og ognarskattum frá 4. apríl 2008, fæa við hesum løgtingslógargildi.

§ 2 stk. 1 var soljóðandi:

§ 2. Landsstýrismaðurin ásetir í kunngerð, nær løgtingslógin kemur í gildi ...

Við kunngerð nr. 138 frá 26. november 2019 vórðu nevndu ásetingarnar í tvískattasáttmálanum settar í gildi í Føroyum tann 28. november 2019.

Skjal 1 í § 1 í nevndu lóg frá 2018 er sáttmálin millum tey norðurlendsku londini at sleppa undan tvískatting, har m.a. § 25 snýr seg um, hvørjar linkingarháttir londini hava avtalað sína millum. Føroyar høvdu, sambært § 25, 2. pkt., hesar tríggjar linkingarháttir:

- a) Um so er at persónur, heimahoyrandi í Føroyum, fær inntøku, sum sambært ásetingunum í hesum sáttmála kann verða skattað í einum øðrum sáttmálabundnum ríki, skulu Føroyar, uttan so at ásetingarnar í litra b) ella c) niðanfyri áseta annað, loyva frádrátt í føroyska inntøkuskattinum hjá hesum persóni við eini upphædd, sum svarar til tann inntøkuskatt, ið er goldin í hinum ríkinum.

Frádrátturin skal tó ongantið fara uppum tann partin av føroyska inntøkuskattinum, roknaður áðrenn slíkan frádrátt, ið verður goldin av tí inntøku, ið kann verða skattað í hinum ríkinum. *(sambært Taks er hetta maksimeraður kredittur, mín viðmerking).*

b) Um so er at persónur, heimahoyrandi í Føroyum, fær inntøku, sum sambært ásetingunum í hesum sáttmála bert kann verða skattað í einum øðrum sáttmálabundnum ríki, kunnu Føroyar írokna hesa inntøku í skattagrundarlagið, men skulu í føroyska skattinum av hesi inntøku draga frá tann partin av inntøkuskattinum, ið verður goldin av tí inntøku, sum stavar frá hinum ríkinum. *(sambært Taks er hetta frítøka/eksempión við progressiónsfyrivarni eftir nýggja framferðarháttinum, mín viðmerking).*

c) Um so er at persónur, heimahoyrandi í Føroyum fær inntøku frá einum øðrum sáttmálabundnum ríki fyri persónligar tænastur, sum umrøddar í grein 15, stykki 1 ella grein 21, stykki 7, litra a, og sum kunnu sambært hesar greinum verða skattaðar í hinum ríkinum, kunnu Føroyar írokna hesa inntøku í skattagrundarlagið, men skulu í føroyska skattinum av hesi inntøku draga frá tann partin av inntøkuskattinum, ið verður goldin av tí inntøku, sum stavar frá hinum ríkinum. *(sambært Taks er hetta frítøka /eksempión við progressiónsfyrivarni eftir gamla framferðarháttinum, mín viðmerking).*

Grundarlagið fyri klagumálinum er, at Føroyar hava valt at strika linkingarháttin c) eksempión, so linking framyvir sum meginregla verður gjørd eftir kredit linkingarháttinum.

Í skjali 2, sum er ein sonevnd protokol til tvískattasáttmálan og sum sambært lóg nr. 196 frá 21. desember 2018 hevur løgtingslógargildi, er viðvíkjandi § 25 stk. 2. c. í sáttmálanum avtalað, hvussu farast skal fram, um Føroyar ynskir at strika stk. 2. c. Orðingin er hendan:

“X Til grein 25.

2. Ásetingin í grein í 25, stykki 2.c) kann eftir umbøn frá Føroyum verða strikað. Umbøn um tílíka broyting verður at boða frá stjórnarlaga við boðsending til eitt og hvørt av hinum sáttmálabundnu ríkjum. Broyingin kemur í gildi tríatianda dagin eftir tann dag, tá ið øll sáttmálabundnu ríkin hava fingið tílík boð, og ásetingarnar í broytingini verða nýttar við atlit at skatti fyri skattaár, sum byrja 1. januar í tí skattaári, sum byrjar næst eftir tað ár, tá broytingin kemur í gildi ella seinni.”

Lógin frá 2018 (sett í gildi 26. november 2019) inniheldur sostatt eina beinleiðis áseting um, hvussu ein striking av linkingarháttinum (frá eksempión til kreditt) í § 25 stk. 2 c í tvískattaavtaluni skal gerast, nær broytingin fær gildi, og hvat skattaár broytingarnar í fyrsta lagi kunnu handhevjast fyri.

Í løgtingsmáli nr. 076/2018 er í almennu viðmerkingunum pkt. 1.1. greitt soleiðis frá um orsøkirnar til uppskotið:

“1.1.Orsakir til uppskotið (s.30)

Dagfördur norðurlandskur tvískattasáttmáli verður við hesum lagdur fyri Løgtingið sum uppskot til løgtingslóg. Hetta er í samsvari við § 41 í stýrisskipanarlógini, sum ásetir, at

eingin beinleiðis ella óbeinleiðis skattur kann verða álagdur, broyttur ella avtíkin uttan við lögtingslóg.

Við síðstu protokollini til sáttmálan verður mælt til, at tvær yvirskipaðar broytingar verða gjørdar í sáttmálanum

...

•sáttmálin verður broyttur, soleiðis at Føroyar einsæris kunnu skifta linkingarhátt frá eksemptión til credit. Fyri at tryggja, at Føroyar hava somu møguleikar sum flestu onnur Norðurlond, og at fylgja tilmælum frá Løgtingsins Fíggjarnevnd og Skattanevndini.

...

Frá eksemptión til kreditt (s.31)

Umframt at uppstiga sáttmálan í samsvari við BEPS minstukrøvini, dagførur hetta lógaruppskot við síðstu protokollini tvískattasáttmálan soleiðis, at Føroyar eins og Danmark, Ísland, Noreg og Svøríki einsæris kunnu skifta linkingarhátt frá eksemptión til kreditt.

Eksemptión merkir, at inntøka vunnin uttanlands ikki kann verða skattað í Føroyum, meðan credit hinvegin merkir at inntøka, vunnin uttanlands, kann verða skattað í Føroyum í tann mun, skattatrýstið í Føroyum fer uppum skattatrýstið í landinum, har inntøkan er vunnin.

Landsstýrið hevur ætlanir um, at broyta linkingarhátt frá eksemptión til kreditt.

...

Samd fíggjarnevnd mælti til at broyta linkingarhátt (s.32)

Broyting av linkingarhátti frá eksemptión til kreditt er eisini samsvarandi eini samdari Fíggjarnevnd, sum í álitinum til løgtingsmál nr. 34/2012 staðfesti: “Fyri at føroyska samfelagið skal fáa fulla nytta av hesum broytingum, heldur nevndin, at landsstýrismaðurin eigur at boða norðurlendsku myndugleikunum frá, at Føroyar ynskja at fara frá eksemption til kredit-regluna, soleiðis sum nevnt verður í viðmerkingunum til uppskotið.”

Undir pkt. 2.14 í almennu viðmerkingunum stóð:

“2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella til kommunur?”

Uppskotið heimilar, at landsstýrismaðurin broytir linkingarhátt frá eksemptión til credit”

Fíggjarmálaráðið hevur um heimildina hjá landsstýriskvinnuni greitt frá, at sambært § 52 og § 54, stk. 1 í stýrisskipanarlógini, sbr. fráboðan nr. 164 frá 22. desember 2022 um býti av málsøkjum landsstýrisins kapittul 5, § 20, nr. 32, litra c) hevur landsstýriskvinnan í fíggjarmálum fyrisitingarheimildirnar, hvat viðvíkur millumtjóðasamráðingum og avtalum um skattaviðurskipti. Avmarkingar eru fyri landsstýri í § 52, stk. 2 soleiðis, at landsstýrið ikki hevur heimild at gera millumtjóða avtalur, sum krevja lögtingsins viðvirkan fyri at verða útintar, ella avtalur, sum hava størri týðning. Fíggjarmálaráðið vísir á, at Protokol um broyting av sáttmála millum tey norðurlendsku londini at sleppa undan tvískatting, hvat viðvíkur inntøku- og ognarskattum frá 21. september 1996 var ein slík broyting, sum kravdi lögtingsins viðvirkan fyri at verða útint, og varð dagfórði sáttmálin tí lagdur fyri tingið, áðrenn farið varð undir tilgongdina at broyta linkingarhátt.

Fíggjarmálaráðið hevur eisini víst á, at tá løgtingið frammanundan hevði tikið undir við broytta tvískattasáttmálanum, harí hvør mannagongd skal nýtast fyri at fremja ætlanina um broytingina í linkingarháttinum, so kundi Fíggjarmálaráðið við kunngerð boða frá, at broytti linkingarhátturin fór at fáa virknað frá 1. januar 2025.

Klagarin hevur hinvegin ta áskoðan, at broytingin í linkingarháttinum ikki kann fáa gildi yvirfyri borgarum í Føroyum umvegis eina kunngerð, men má gerast við lóg.

Skjal 2. protokolpunkt. X til grein 25, sum fyriskrivur avtalaðu mannagongdina fyri broyting av linkingarhátti, var, sum víst er á, fylgiskjal til lógarmál 076/2018, sum m.a. hevði til endamáls at dagføra tvískattasáttmálan, soleiðis at m.a. Føroyar einsæris kann skifta linkingarhátt frá eksemption til kreditt. Teksturur í hesum skjali var samtyktur við løgtingslógarstatus.

Við at samtykkja lóg nr. 196 frá 21. desember 2018 um at seta í gildi dagføringar av tvískattasáttmálanum frá 23. september 1996 hevur løgtingið sostatt viðgjørt og tikið undir við broytingarmannagongdini, ið er fyriskrivað í skjali 2. pkt. 2 í X til grein 25. Í viðmerkingunum til lógina framgongur, at uppskotið heimilar, at landsstýrismaðurin broytir linkingarhátt frá eksemption til kredit. Sambært lógini um býti av málsøkjum hevur landsstýriskvinnan í fíggjarmálum fyrisitingarheimildir, tá kemur til millumtjóða samráðingar og avtalur um skattaviðurskipti. Í viðgerðini av lógaruppskoti nr. 196 frá 21. desember 2018 sæst ikki at hava verið settur spurningur við hesa fyrirtreyt um heimildina hjá landsstýrismanninum/-kvinnuni.

Um landsstýriskvinnan í fíggjarmálum, sum hevur framt broytta linkingarháttin í norðurlenska tvískattasáttmálanum samsvarandi teimum reglum, sum eru ásettir í skjali 2 pkt. 2 í X. til grein 25, hevði mandat til at fremja broytingina við givnu fráboðanini til hini norðanlondini, er broytingin at meta sum ein gyldug broyting av tvískattasáttmála.

Vísandi til frágreiðingina frá Fíggjarmálaráðnum um heimildina hjá landsstýriskvinnuni og viðgerðina av lógarmáli nr. 196 frá 21. desember 2018 havi eg onga orsök at halda, at landsstýriskvinnan ikki hevði mandat at geva ta viðkomandi fráboðanina um broyttan linkingarhátt.

Leggjast má tí til grund, at løgtingið í hesum føri hevur samtykt, at linkingarhátturin broytist, tá landsstýrismaðurin/-kvinnan hevur givið neyðugu fráboðanina, og broytingarnar fingu gildi samsvarandi fyriskrivaðu tíðarætlanini.

Við tað at broytingin út frá málsupplýsingunum er gjørd samsvarandi lógarásettu mannagongdini og við neyðugum mandati, havi eg ikki orsök at halda, at broytingin ikki skal hava gildi sum ein lógarbroyting.

Broyttu ásetingarnar kundu hareftir, sambært lógartekstinum í §1 skjali 2) protokolpunkt. X til grein 25 í løgtingslóg nr. 196 frá 21. desember 2018, verða nýttar við atliti at skatti fyri eftirfylgjandi ár.

Í kunngerðini nr. 95 frá 4. september 2024 verður kunnað um, at grein 25, stk. 2, litra c, í skjali 1 verður strikað, og broytingin av linkingarhátti fær virknað fyri inntøku ár, sum byrja 1. januar 2025 ella seinni. Tað er í hesum sambandi vert at hava fyri eygað, at broyting av linkingarhátti ikki er ein skattaálegging, men ein spurningur um, hvussu Føroyar veita frádrátt t.v.s. linka fyri skattin, sum er goldin í øðrum sáttmálabundnum landi.

Eg haldi, at kunngerðin samanumtikið er at meta sum ein kunning um broytta linkingarháttin, sum er framdur sambært lógarfyriskrivan, og nær hesin fær virknað. Av hesum haldi eg, at kunngerðin ikki inniheldur viðurskifti, sum kravdu nýggja lógarviðgerð.

Samanumtikið

Samanumtikið er tað mín fatan, at møguleikin fyri at broyta linkingarháttin í tvískattasáttmálanum er samtyktur við løgtingslógargildi, at fráboðanin um broytta linkingarháttin er framd við neyðugum mandati og samsvarandi lógarfyriskrivaðu mannagongdini.

Tá fráboðanin um broyting í linkingarhátti varð gjøgnumförd sum lógarfyriskrivað, fekk broytingin í tvískattasáttmálanum lógargildi. Broyttu ásetingarnar kundu hareftir verða nýttar við atliti at skatti fyri eftirfylgjandi ár.

Við kunngerð nr. 95 frá 4. september 2024 varð kunnað um, at linkingarhátturin fór at verða broyttur, og nær broytingin fekk virknað. Tá hetta eru viðurskifti, sum vóru framd sambært lógarfyriskrivaðu mannagongdini, haldi eg, at kunngerðin ikki inniheldur viðurskifti, sum krevja nýggja lógarviðgerð.

Eg geri tí ikki meira við klagumálið.

Hanna Vang
Løgtingsins umboðsmaður